

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit

Hietaniemenkatu 2
00100 Helsinki
www.teme.fi/stod

VUOSIKERTOMUS 2018

TOIMINNAN KESKEISET ALUEET

Vuosi 2018 oli Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n 50. toimintavuosi ja samalla juhlavuosi. Järjestö on valtakunnallinen ammatti- ja kulttuurijärjestö. Sen tehtävä on valvoa jäsenistönsä etuja, tehdä kulttuuripolitiikkaa ja toimia teatteritaiteen kehittämiseksi. Näiden päämäärien saavuttamiseksi tehtiin toimintavuonna yhteistyötä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton muiden jäsenjärjestöjen kanssa.

JÄSENISTÖ

Kertomusvuoden alussa liittoon kuului 346 jäsentä ja lopussa 356. Varsinaisia A-jäseniä oli toimintavuoden päättyessä 214 (2017 198; 2016 190). Kaksoisjärjestäytyneitä eli D-jäseniä oli 26 (28; 29), eläkeläisjäseniä 106 (104; 101), opiskelijajäseniä 10 (10; 13) ja kunniajäseniä 9 (2; 2).

Juhlavuosi

Juhlavuonna STOD avasi käsitteitä ja käsityksiä ohjaajan ja dramaturgin työstä ja taiteesta.

STOD järjesti juhluvuoden aikana kolme seminaaria. Juhluvuoden käytännön järjestelyitä varten palkattiin tuottaja Maria Junno, jonka sopimus kesti elokuun loppuun. Tätä tarkoitusta varten perustettiin juhlatuimikunta, joka kokoontui useasti juhluvuoden aikana.

Seminaari Taiteellinen teatteri nyt? järjestettiin yhdessä Teatterikorkeakoulun alumnit ry:n kanssa 19.3. Kansallisteatterin Lavaklubilla. Seminaarissa kysyttiin, onko taiteellisesti kunnianhimoiselle teatterille tilaa vuonna 2018 Suomen ammattiteattereissa? Seminaarin pääpuhujaksi oli kutsuttu ohjaaja Ralf Långbacka. Moderaattorina toimi Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun dekaani Maarit Ruikka ja muina keskustelijoina teatteriohjaajat Hanna Kirjavainen, Piia Peltola, Janne Saarakkala ja Eino Saari.

Seminaari Ohjaajan tehtävät, valta ja vastuu järjestettiin 14.5.2019 yhteistyössä Näyttelijäliiton kanssa. Moderaattorina toimi Anna-Maria Klintrup.

Ammattilaisuuden ja taiteellisen ajattelun merkitys VOS-teattereissa - seminaari järjestettiin yhteistyössä Temen ja Stefin kanssa 10.8.2018 Tampereen Teatterikesässä. STOD:sta puheenvuoron pitivät Raija-Sinikka Rantala ja Aino Kivi.

STOD:n 50-vuotisjuhlat pidettiin 6.6. Kaapelitehtaalla Hima&Sali-ravintolassa. Juhlien osanottajamäärä oli ilahduttavan suuri, illallinen ja ohjelma olivat tasokkaita. Esiintyjinä olivat Anna-Mari Kähärä ja Philomera-kuoro, Olavi Uusivirta ja Kaisa Pylkkänen. Tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan myös presidentti Tarja Halonen. Kutsuttuna juhliin osallistui myös Viron ohjaajaliiton edustajat. Juhlat onnistuivat odotusten mukaisesti.

Juhlissa kunniajäsenyys myönnettiin entisille puheenjohtajajille: Risto Aaltonen, Kaija Siikala, Antti-Einari Halonen, Jotaarkka Pennanen, Jorma Kairimo ja Atro Kahiluoto.

Hopeinen ansiomerkki myönnettiin Pekka Milonoffille, Maarit Ruikalle, Raija-Sinikka Rantalalle ja Marianne Möllerille.

Jäsentilaisuudet

11.1.2018 Satu Linnapuomi piti kolmannen vuosikurssin ohjaajaopiskelijoille työelämä- ja työehtosopimuskoulutusta Teatterikulmassa osana Teatterikorkeakoulun työelämäpäivien ohjelmaa

Raija-Sinikka Rantala, Nina-Maria Häggblom, Ville Virkkunen ja Piia Peltola tapasivat kolme vastavalmistunutta ohjaajaa ja dramaturgia 6.9.2018 Rytmi-baarissa.

Vuonna 2018 valmistuneiden ohjaajien tapaaminen järjestettiin Lava-klubilla 17.11.2018. Tilaisuuden järjesti Teatterikorkeakoulu ja STOD:sta paikalla oli Anna-Maria Klintrup.

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry myönsi Ohjaaja- ja dramaturgipalkinnon dramaturgi Anna Simbergille ja ohjaaja Heta Haanperälle Thalia-juhlassa, joka pidettiin Kom-teatterissa 9.4. Palkinnot jakoivat Anna-Maria Klintrup ja Nina-Maria Häggblom.

STOD jatkoi jäsenistön yhteisiä teatteri-iltoja viiden esityksen verran. Lippuja oli tarjolla jokaiseen esitykseen 10-15 kappaletta ensimmäiseksi ilmoittautuneille.

Täällä pohjantähden alla osat 1 ja 2, 24.2.2018. Lahden kaupunginteatteri.

Von Krahli-teatterin *Vaimukuskuss*-esitys (vieraileva esitys), 4.3. Espoon kaupunginteatteri.

Leipäkorin muotoinen tyttö ja Täydellinen, 18.4. Teakissa.

9 hyvää syytä elää 25.10. Ryhmäteatterissa.

Pursuit of Happiness (vieraileva tanssiteatteriesitys) 12.12. Espoon kaupunginteatterissa.

Esitysten jälkeen sisällöstä keskusteltiin osallistujien kesken.

Jäsenmatka Viroon

STOD järjesti jäsenmatkan Baltoscandal-festivaaleille Viroon 5.-7.7. Matkan yhtenä tarkoituksena oli verkostoituminen virolaisten ohjaajakollegoiden kanssa. Matkan viralliseen ohjelmaan kuului aamiaistapaamiseen virolaisten ja suomalaisten teatteriohjaajien kesken.

STOD:n hallituksesta matkalle osallistuivat Ville Virkkunen, Satu Linnapuomi, Raija-Sinikka Rantala ja Piia Peltola. Matkalle saatiin OTSA-hanketukea Tinfon kautta. Matka oli hyvin suosittu ja sille osallistui yhteensä 20 STOD:n jäsentä. Matkanjohtajina toimivat Virkkunen ja Linnapuomi.

Jäsenistön muistaminen

Jäsenistöä muistettiin 60, 70 ja 80-vuotismerkkipäivinä lähettämällä onnittelukortti, jossa lahjoitetaan aapisia Suomen Pakolaisavun kautta kehitysmaiden lapsille. Lahjoituksen arvo on 10 euroa.

VUOSIKOKOUS JA HALLITUS

STOD:n hallitus kokoontui vuonna 2018 yhteensä 8 kertaa. Vuosikokoukseen 2018 osallistui 15 varsinaista jäsentä ja 1 valtakirjalla.

Äänestyksen kautta hallitukseen valittiin Lija Fischer, Elina Kilkku, Janne Pellinen ja Raija-Sinikka Rantala.

Hallituksessa jatkoivat toisen vuoden Ville Virkkunen, Satu Linnapuomi, Piia Peltola ja Nina-Maria Häggblom.

Puheenjohtajaksi valittiin uudelle kaksivuotiskaudelle Anna-Maria Klintrup.

Oppilasjäseniksi kutsuttiin David Sandqvist ja Tarleena Laakko

Uuden hallituksen ensimmäisessä kokouksessa järjestön varapuheenjohtajaksi valittiin Satu Linnapuomi. Hallitus jakoi myös vastuualueet hallituksen jäsenille:

TES-työryhmä: Anna-Maria Klintrup ja Janne Pellinen.

Tiedotus/viestintä: Satu Linnapuomi ja Ville Virkkunen.

Tekijänoikeudet: Janne Pellinen.

Koulutusasiat: Raija-Sinikka Rantala ja Elina Kilkku.

KV-asiat: Lija Fischer ja Nina-Maria Häggblom.

Jäsenvastaavat ja järjestöyhteistyö: Piia Peltola ja Nina-Maria Häggblom.

TOIMISTO JA TYÖRYHMÄT

Temen hallituksen puheenjohtajana jatkoi vuonna 2018 valosuunnittelija Kalle Ropponen.

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n hallituksessa varsinaisina järjestöä edustavina jäseninä olivat järjestön puheenjohtaja Anna-Maria Klintrup ja Ville Virkkunen. STOD:n hallituksen jäsen Lija Fischer toimi Temen toisena varapuheenjohtaja.

Temen Meteli-lehden toimistusneuvostossa STOD:n hallituksesta olivat Ville Virkkunen ja Satu Linnapuomi.

Järjestön tukihenkilönä toimi Temen työehtoasiantuntija Marika Väisänen. Yhdistyksen toimistona toimi Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton toimisto Teatterikulmassa Helsingin Kruununhaassa. Temen toimisto muutti vuoden 2018 lopussa Kamppiin osoitteeseen Hietaniemenkatu 2. Yhdistyksen käytettävissä olivat lisäksi Temen toiminnanjohtaja Karola Baran, lakimies Tiina Kinnunen, tiedottaja Anne Saveljeff, ja jäsensihteeri Tanja Tiukkanen. Kirjanpitäjänä toimi Sanna Wälläri.

EDUSTUKSET JA JÄSENYTYDET

Järjestön jäsenet, luottamustoimiset ja virkailijat ovat edustaneet järjestöä monissa tilaisuuksissa. Kaikki edustukset ovat luottamustoimisia.

- Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto, Anna-Maria Klintrup hallituksen varajäsenenä.
- CEFISTO: Centralförbundet för Finlands Svenska Teaterorganisationer r.f, Nina-Maria Häggblom (hallituksen varajäsen).
- Teatterimuseon säätiön edustajisto Aino Kivi, (varalla) Janne Saarakkala.

EDUNVALVONTA

Vuonna 2018 ei ollut työehtosopimusneuvotteluja. STOD jatkoi tilastointia teatteriohjaajien työllistymisestä.

TEATTERIOHJAAJIEN TASA-ARVO JA TYÖLLISTYMINEN

STOD jatkoi ohjaajaselvitystä myös vuoden 2018 osalta. Selvityksessä tilastoidaan ohjaajien sukupuolijakauma ja pätevyys VOS-teattereissa, selvityksen on tehnyt Alma Lehmuskallio.

Vuoden 2018 lukuja:

Uusia ensi-iltoja oli yhteensä 252 (**2017** 250, **2016** 264, **2015** 253, **2014** 243)

Päteviä ohjaajia oli yhteensä 189 eli 75 % (**2017** 73%, **2016** 65%, **2015** 65%, **2014** 67%)

Ei-päteviä oli yhteensä 64 eli 25% (**2017** 25%, **2016** 34%, **2015** 35%, **2014** 33%)

Miesohjaajia oli yhteensä 149 eli 59% (**2017** 61%, **2016** 59%, **2015** 60%, **2014** 64%)

Naisohjaajia oli yhteensä 104 eli 41% (**2017** 37%, **2016** 36%, **2015** 38%, **2014** 33%)

Työryhmäohjauksia oli yhteensä 2 eli 1% (**2017** 3%, **2016** 5%, **2015** 0,8%, **2014** 2%)

Naisohjaajien prosenttiosuus ylitti ensimmäistä kertaa tilastointiaikana (vuodesta 2014) 40 prosentin luvun. Niissä teattereissa, joissa on eniten vinoutunut sukupuolijakauma, asia toistuu vuosittain samanlaisena. Piia Peltola kirjoitti Meteli-lehteen artikkelin aiheesta.

TEKIJÄNOIKEUDET

Kopiosto

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit on yksi Kopioston jäsenjärjestöistä. Kopiosto valvoo toissijaisia oikeuksia, joko valtakirjojen tai lakiin perustuvien sopimuslisenssien perusteella. Kopioston sopimuksia ovat mm. sopimus merimiespalvelutoimiston kanssa, opetustallennusta koskeva sopimus valtion, YLE:n ja MTV:n kanssa, sopimus Yleisradion kanssa tallennepalvelutoiminnasta, sopimus tallenteiden kirjastokäytöstä sekä edelleen lähettämiseen liittyvät sopimukset. Kopioston kautta tilitetään myös hyvitysmaksun tuotto.

Osa hyvitysmaksun tuotosta ohjataan tekijöiden yhteiseen käyttöön AVEKin kautta tuotanto- ja koulutustukena. Temen toiminnanjohtaja Karola Baran on Kopioston hallituksen jäsen.

KULTTUURIPOLITIikka

STOD teki aktiivista kulttuuripoliittista vaikuttamista. STOD tapasi kulttuuriministeri Sampo Terhon 25.1.2018. Stodin hallituksen jäsenet toivat esille STOD:n jäsenten työhön vaikuttavia aiheita, mm. VOS-uudistusta, tasa-arvoa ja aktiivimallia. Vastaanotto koettiin myönteiseksi. Tapaamisessa mukana olivat Satu Linnapuomi, Raija-Sinikka Rantala, Lilja Fischer, Kaisa-Liisa Logrén ja Ville Virkkunen.

Raija Vahasalo tavattiin eduskunnassa 2.5.2018. Tapaamisessa puhuttiin teatterikentän ajankohtaisista asioista, dramaturgien ja ohjaajien työllisyys- ja koulutustilanteesta sekä Allianssi-

mallista. Tilaisuuteen osallistuivat Ville Virkkunen, Anna-Maria Klintrup, Raija-Sinikka Rantala, Elina Kilkku ja Piia Peltola.

STOD:lla oli edustus kaikissa sidosryhmätapaamisissa koskien VOS-uudistusta. Temen VOS työryhmään hallituksesta osallistuivat Anna-Maria Klintrup ja Lija Fischer. STOD on korostanut ammattilaisuutta rahoituksen yhtenä kriteerinä. STOD teki lausunnon koskien VOS-järjestelmää.

Teatterikorkeakoulussa järjestettiin kansainvälinen ohjaajakoulutusseminaari 27.10.2018. Keskusteluja käytiin mm. matalahierarkisista työtavoista sekä toisaalta johtajakoulutuksen sekä työnjohdollisten taitojen parantamisen tarpeesta. Paikalla olivat Anna-Maria Klintrup, Janne Pellinen sekä David Sandqvist.

STOD:n ajama taiteilija-allianssi hanke eteni vuonna 2018 esiselvitysvaiheeseen. Kulttuuriministerin ja kansanedustajien tapaamisissa muistutimme, että hankkeen tulee edetä esiselvityksestä pilottiin.

KOULUTUS

Jatkettiin neuvotteluja teatterinjohtajien koulutuksen saamisesta Taideyliopiston Teatterikorkeakouluun erikoistumiskoulutuksena. Neuvotteluihin osallistuivat STOD:sta Raija-Sinikka Rantala ja Hanna Ryti. Neuvottelujen tuloksena johtajakoulutus alkoi Teak:ssa yhteistyössä Sibelius-Akatemian kanssa alkuvuodesta 2019.

Uno – uuden näytelmän ohjelma, jonka puitteissa järjestetään myös ohjaaja ja dramaturgi työpajoja. Saara Routavuoma tavattiin 25.5. koskien STOD:in jäsenten osallistumista Unon työpajoihin.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismaat

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään Nordisk Sceninstruktörrådetin (NSIR:n) kautta. Vuonna 2018 NSIR- tapaaminen järjestettiin Islannissa 25-27.5. Reykjavikissa STOD:a edustamassa olivat Lija Fischer ja Nina-Maria Häggblom.

Viro

STOD:n ja Viron teatteriohjaajaliittojen hallitusten tapaaminen ja seminaari järjestettiin Espoon Kaupunginteatterin Viroviikon yhteydessä 4.3.2018. Tähän tilaisuuteen STOD:sta osallistuivat Satu Linnapuomi, Piia Peltola ja Anna-Maria Klintrup. Sen yhteydessä STOD:n jäsenillä oli mahdollisuus osallistua yhteiseen teatteri-iltaan, joka oli Von Krahli –teatterin Vaimukuskuss.

Viron ohjaajaliiton edustajia tavattiin 17.11.2018 Baltic Circlen yhteydessä. Hallituksesta paikalla olivat Nina-Maria Häggblom, Piia Peltola, Satu Linnapuomi, Ville Virkkunen sekä Raija-Sinikka Rantala. Virosta osallistuivat puheenjohtaja Jaanika Juhansson, Tamur Tohver sekä Siim Töniste. Kävimme yhdessä katsomassa Thresholds

Nina-Maria Häggblom, Ville Virkkunen ja Anna-Maria Klintrup tapasivat brasilialaisen ohjaajan Rodolfo Garcia Vazquezin kollegiaalisissa merkeissä 28.11. kahvila Kulmakuppilassa.

TIEDOTUS

Jäsenistöllä on ollut käytössä oma Facebook-ryhmä Suomen teatteriohjaajat ja –dramaturgit. Lisäksi kertomusvuonna perustettiin julkinen Facebook-sivu Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry sekä oma Instagram-tili.

TALOUS

Liittokokouksessa 3.12.2017 vahvistettiin jäsenjärjestöjen jäsenmaksuosuudet vuodelle 2018. Samalla määriteltiin edellisvuoden tapaan takuu- eli minimitasot, jotta kaikkien jäsenjärjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset pysyisivät vähintäänkin ennallaan. STOD:n takuutaso vuodelle 2018 oli 9 163 €. Koska STOD:n osuus jäi tätä alemmaksi, Teme maksoi tasausmaksua.

Toimintavuoden tulos oli -9608,72 euroa alijäämäinen. Alijäämän muodostumiseen vaikuttivat pääosin juhlavuoden kulut. Tämä oli suunniteltua, koska vanhoja ylijäämiä haluttiin käyttää liiton profiilin nostamiseen juhlavuoden avulla.

STOD:n taloutta hoiti Sanna Wälläri. Tilintarkastajana toimi KHT Lotta Kauppila.

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgi ry:n hallitus